

Legends of Saints. Prayers. Mandeville's Travels. Odoricus of Pordenone, Itinerary**Legends, etc.**

Codicology: Vellum, mm 275 x 180 (10.8 x 7.2 in.), ff. 3 + 255, double columns of 42 lines, Quire 30 is on smaller vellum (8.8 x 5.2 in.), 25 lines to a page. Cent. **xv and xiii**, in rather current hand.

Collation: a⁴ (wants 1) 1⁸-3⁸ 4¹⁰ 5⁸-21⁸ (wants 8) 22⁸-29⁸ | 30¹⁴ | 31⁸.

The old foliation errs by one in a great part of the book, but is used in the description.

Additions: On f. iiv is stuck a label, formerly on the outside of the cover: M (red) T. Markaunt[¶] ... 21. Liber diversorum tractatum. videlicet.

List of contents as in Markaunt's list (*Sources*, p. 77^[James 1899]) ending: cuius sec. fo. inc. in enigmat. Pe(nult) fo. inc. ueni sed dolor misere. (This latter is now the last leaf.)

Additions: On f. iiiv another list of contents.

Foliation: ff. a-b + i-iii + 1-56 + 56a + 57-168 (169 missing) + 170-233 + 233a-n + 234-239 + c-e.

Language: Latin.

Contents:

1.
 - 1r-3r **Tractatus de oratione dominica**
Tractatus de oratione dominica in septem petitiones divisa
1r *Incipit:* Oracio est pius affectus mentis
3r () *Explicit* ad laudem et honorem nominis Ihesu Christi. Amen
2.
 - 3r-6r **pseudo-Bonaventure OFM[¶], De officio missae**
De officio missae
3r *Rubric:* De missa celebranda (Ps.-Bonaventura[¶])
3r () *Incipit:* Ad missam celebrandam sex consideracio attendenda
4v () *Explicit* opere impleat quod nobis concedat qui, etc.
4v *Rubric:* Officium misse de veneracione suppremi nominis Ihesu Christi
4v () *Incipit:* In nomine Ihesu omne genu
5r () *Rubric:* Sequencia
5r () *Incipit:* Dulcis Ihesus nazareus iudeorum rex amenus
5r () *Rubric:* Tractatus in prima lxx
5r () *Incipit:* Dulce nomen Ihesu Christi
5v Prayer to the Virgin
5v () *Incipit:* O maria[¶] virgo virginum que genuisti filium
6r () *Explicit* virtutum augmentacio
6r () *Rubric:* amen
3.
 - 6r-8r **Honorius III[¶], Approbatio regulae Sancti Francisci[¶]**
Regula fratrum minorum
6r *Rubric:* Honorius[¶] ep. ... dilectis filiis
6r () *Incipit:* Regula et vita minorum fratrum
8r () *Explicit* **tercio(?) kal. decembris pontificatus nostri anno viij**
4.
 - 8r-8v **Anselm of Canterbury OSB[¶], Oratio ad sanctam Mariam Magdalenam[¶] (Oratio 16)**
De Maria Magdalena[¶]
A prayer
8r () *Incipit:* Sancta maria magdalene[¶] que cum fonte lacrimarum
8v () *Explicit* nec celerius hoc exprimi potuit
5.
 - 9r-18r

Vita Adae[¶] et Euae[¶]

Vita protoplasti Adae[¶] et Euae[¶] uxoris ejus

- 9r () *Incipit*: Factum est ut cum expulsi essent Adam[¶]
(Ed. W. Meyer, 1879 in *Sitzungsberichte d. k. k. Bayer. Akad.*^[Meyer 1879] from other MSS.)
- 14v () *Explicit* et dixit. adam[¶]. et dixit dominus sic vocatum est nomen eius
Story of the Cross
- 14v *Rubric*: Item alius processus de eodem
- 14v () *Incipit*: Post peccatum ade[¶] expulso eodem
(see MS 66. 17^[CCC066])
- 18r () *Explicit* obedientem patri usque ad mortem cui est laus et honor et imperium per omnia secula
seculorum
- 18r () *Rubric*: amen

6.

18r-21v *pseudo-Methodius[¶], De initio et fine saeculi*

Epistola Methodii Martiris[¶] de inicio, progressu, de die iudicii et de Millenario

- 18r *Incipit*: Sciendum est nos, fratres karissimi, quomodo in principio
- 21v () *Explicit* unde nos eripere dignetur dominus noster Ihesus Christus qui etc. per infinita secula
seculorum
- 21v () *Rubric*: Amen
Ed. in *Orthodoxographa* of Grynaeus^[Grynaeus 1569], etc. See Oudin I 299^[Oudin 1722a]; Sackur,
Sibyllinische Texte^[Sackur 1898]

7.

22r-34v *Honorius Augustodunensis[¶], Imago mundi*

Speculum mundi

- 22r *Rubric*: Ad instructionem multorum quibus deest copia librorum, etc.
- 22r () *Incipit*: Mundus dicitur quasi (?) undique motus
- 34r () *Explicit* in eadem linea graditur
- 34r () *Rubric*: Explicit tractatus de speculo mundi
- 34v () blank
Attributed to Gregory of Huntingdon[¶] and Henry of Mainz[¶]
See MS 66^[CCC066]

8.

35r-45v *H[enry?] of Sawtry OCist[¶], Purgatorium Sancti Patricii[¶]*

De purgatorio Sancti Patricii[¶]

- 35r *Incipit*: Patri suo peroptato in Christo H. abbati de sartis[¶]
- 45v () *Explicit* seruituram in monasterio commendavit. Tu autem domine miserere nostri
By Henry of Sawtry[¶]: see Ward, *Catalogue of Romances* II 435^[Ward 1893]

9.

46r-58v *Vita Sancti Brendani[¶]*

Vita Sancti Brendani[¶]

- 46r () *Incipit*: Sanctus Brendanus[¶] filius fin locha
- 58v () *Explicit* gloriose migravit ad dominum cui est honor et gloria in seculorum secula. amen
- 58v () *Rubric*: Explicit vita Sancti Brendani[¶] abbatis de diuersis miraculis
Ed. Schroder, *Sanct Brandan* (1871)^[Schroder 1871], Moran, *Acta Sancti Brendani* (1872)^[Moran 1872].
See Ward, *Catalogue of Romances* II, p. 516^[Ward 1893]. BHL. 1437^[Bollandists 1898-99]

10.

59r-68v *Oratio Sancti Brendani[¶]*

Oratio Sancti Brendani[¶]

- 59r () *Rubric*: Sanctus Brandanus[¶] Dei servus fecit istam orationem de verbo Dei per Michaellem
archangelum[¶] in medio maris: quicumque cantaverit orationem istam pro se vel amico suo pro
anima sua vel pro anima amici sui, sive pro vivis sive pro defunctis, cum fide catholica et
oratione dominica et simbolo genuflectans XII vicibus, peccata sua remittentur ei, et salvus
erit de penis futuris: pretium cantandi orationem istam super altare vel super sepulcrum
defuncti, genuflectans cum oratione dominica et fide catholica XII vicibus valet centum
psalteria et centum missas et centum commemorationes, auctoritate spiritus sancti docente
sancto Brandano[¶]
- 59r () *Incipit*: Per sanctam annunciacionem tuam domine Ihesu Christe
- 61v *Explicit* in domo misericordie tue

- 61v () *Rubric*: Explicit de ueteri testamento, incipit de nouo
 61v () *Incipit*: Libera me domine sicut liberasti Zachariam^l
 Other prayers follow: the last (Missus est Gabriel^l) ends
 68v () *Explicit* celestium gaudiorum prestante eodem domino Ihesu Christo qui, etc. per omnia
 secula seculorum. amen
 Ed. by Moran, *Acta Sancti Brendani* (1872)^[Moran 1872]

11.

69r-145v **Jean le Long OSB (attrib.)^l, *The travels of Sir John Mandeville*^l**

Itinerarium Iohannis Mandeville^l de mirabilibus mundi

- 69r *Incipit*: Cum terra ultra marina, viz. terra sancta
 145v () *Explicit* aliquod minuit qui in claritate uiuit et regnat deus per infinita secula seculorum. amen
 145v () *Rubric*: Explicit liber de mirabilibus mundi editus a Johanne Mandeuyle^l milite cuius anime
 propicietur deus amen

12.

146r-149r **Iohannes presbyter ('Prester John')^l, *Epistola Manuelli Comneno imperatori Graecorum*^l**

De presbitero Iohanne^l

- 146r *Incipit*: Presbiter Johannes^l potencia et virtute dei ... Emanueli Romeon^l gubernatore
 149r () *Explicit* ciborum essemus inpleti. valet
 Ed. by Zarncke^[Zarncke 1879]

13.

149v-162v **Odoricus of Pordenone^l, *Itinerarium***

*Itinerarium fratris Odorici^l ordinis fratrum minorum de mirabilibus orientalium
 Tartarorum*

[Nasmith:] *Ultimum capitulum deest*

- 149v *Incipit*: Licet multa et uaria de ritibus et condicionibus
 162v () *Explicit* Ego frater Odoricus^l hic inscripsi et si (?) multa mirabilia omisi ponere quia homines
 non credidissent nisi uidissent
 162v () *Rubric*: Explicit itinerarium fratri Odorici^l
 Another copy in MS 407^[CCC407]

14.

163r-168v **Francesco Petrarca^l, *Historia Griseldis*^l**

*Francisci Petrarchi^l, lauriati poetae, de Waltero Saluciarum Marchione^l et Griscildi^l ejus
 uxore, historia*

- 163r *Incipit*: Est ad Ytalie^l latus occiduum
 168v () *Explicit* rusticana hec muliercula passa est
 Other copies in MS 177. 10^[CCC177], MS 458. 3^[CCC458]

15.

170r-214r **John of Hildesheim OCarm^l, *Historia trium regum***

Liber de gestis et translationibus sanctorum trium regum qui Christum adorarunt

- 170r *Incipit*: In primo capitulo huius libri qui est collectus
 Capitula
 Text
 172r *Incipit*: Cum venerandorum trium magorum
 Last chapter
 213v () *Incipit*: Nota quod nomina trium magorum
 214r () *Explicit* sed hii tres reges virgines fuerunt
 Cf. MS 179^[CCC179]. Horstmann considers that the author of the English version (printed by him
 for E. E. T. S.)^[Horstmann 1886] used this copy or one very like it. The Latin is by John of
 Hildesheim^l

16.

214r-216r ***Vita Secundi philosophi***

Vita Secundi philosophi de Graeco in Latinum translata

- 214r *Incipit*: Secundus fuit philosophus. hic philosophus omni tempore silencium conseruans
 216r () *Explicit* tres pariter custodi trinitas ter sancta
 Translated from the Greek by William of Gap^l, monk and afterwards abbot of St Denis. Often

17.

216v-235r *John Grandisson^l, Vita Sancti Thomae Cantuariensis^l*

Vita et passio S. Thomae archiepiscopi Cantuariensis^l composita per dominum Iohannem de Grandissono^l episcopum Exoniensem

216v *Incipit*: Benediccionibus diuine dulcedinis

235r *Explicit* festumque eius solempniter celebrandum ad laudem et gloriam domini nostri Ihesu Christi qui, etc.

235r *Rubric*: Explicit vita et passio Sancti Thome archiepiscopi Cantuariensis^l compositus per dominum Iohannem de grandisono^l Episcopum Exoniensem
Not printed

18.

233ar-233nv *Alan of Tewkesbury OSB^l, Vita Sancti Thomae Cantuariensis^l*

Alia vita ejusdem sancti

[Nasmith:] Hi quaterniones qui et forma et caractere (sunt enim in octavo et majorem sapiunt antiquitatem prae reliquis hujus codicis partibus) discrepant tum a precedentibus tum ab eis qui sequuntur, priorem duntaxat partem vitae ipsius Thomae^l continent; et autor, quisquis fuerit, in animo habuit summatim perstringere ea quae contigerunt a concilio de Clarendon^l ad mortem archiepiscopi, ut suppleret quae propter brevitatem omisit Iohannes [Salisbury] Carnotensis^l in historia sua

Inserted between ff. 233v and 234r: smaller page: good hand of cent. **xiii**, ff. 14

233ar () *Incipit*: Gloriosus dei martir Thomas^l qualis

233nv () *Explicit* commota sunt paterne pietatis uiscera super filio

By Alan of Tewkesbury^l. P. L. CXC 207^[Migne 190], Robertson, *Materials* II 322^[Robertson 1876]

19.

235r-238r *De Saracenis*

De Saracenis et eorum observationibus et de Mahometo^l

235r *Incipit*: Saraceni sunt qui de ancilla habrae ad quam iubente sarra ingressus

238r () *Explicit* xl die post obitum patris moriendo patrem secuta est

238r () *Rubric*: Explicit

20.

238r-239r *Historia de Iuda Iscariota^l*

Historia fabulosa de Iuda Iscariota^l

238r *Incipit*: Legitur in quadam hystoria quod quidam vir fuit in ierusalem^l nomine Ruben^l

239r () *Explicit* et in aere cum demonibus scitaretur (sociaretur)

See *Legenda Aurea* (s. v. Sanctus Matthias^l: ed. Graesse, p. 184^[Graesse 1846])

Separate paragraph

239r *Incipit*: Judas scarioth^l fratrem suum putatiuum

239r () *Explicit* crepuit in medio diffusis vi(s)ceribus

21.

239r-239v *Expositio in Isaia^l "Lupus et agnus pascentur"*

Expositio in illud Isaia^l "Lupus et Agnus pascentur"

[Nasmith:] imperfect

239r () *Incipit*: Lupus et agnus pascentur simul. Ysa. lxxv. hinc (?) necesse est omnes sacras scripturas impleri

239v Ends imperfectly, one leaf of text probably wanting

Two blank leaves follow (ff. cr-dv)

